

Епізод *Andante* Керкезос трактує як витончену сферу лірики із безперервністю мелодичного розгортання та яскравими динамічними барвами. Руссо ж (при більш рухливому темпі) інтерпретує цей епізод у дусі схвильованої розповіді, з дещо драматичним «надривом» у підвищеному емоційному тонусі. Невпинне *accelerando* впродовж тривалого відрізка часу із досягненням кульмінаційної вершини (ц. 15, 154 такт) робить не цілком логічним у темповому відношенні спад до початку каденції, яка трактується американським саксофоністом надто бравурно. Каденція грецького музиканта приваблює не стільки технікою виконання, скільки логікою темпових переходів, побудовою фраз, контрастом динаміки.

Наступне фугато (ц. 24) у трактуванні грецького музиканта зачаровує правильно обраним темпом, при якому зберігається чіткість артикуляції, а також витриманими штрихами у всіх інструментальних голосах, включаючи соліста, що надає загальному звучанню особливої стильності. Американський музикант інтерпретує цей розділ більш однопланово у динамічному сенсі, тому існує розбіжність між штрихами соліста й оркестру. Кода вражає віртуозністю виконання обох солістів, причому Руссо обирає настільки швидкий темп (*Presto* замість авторського *allegro*), що подекуди починає страждати артикуляція: потужна звукова «лавина» нівелює чітке артикулювання окремих тонів.

Обидві інтерпретаційні версії по-своєму переконують слухача у своєму праві на існування на концертній естраді, обираючи ті чи інші стильові пріоритети.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авилов В. Сольный концертный репертуар саксофониста: исторический обзор / В. Авилов // Музичне мистецтво / Зб. наук, статей. – Донецьк, ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2005. Вип. 5. – С. 249–255.
2. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства / В. Апатский. – К. : НМАУ, 2006. – 430 с.
3. Ганина М. Александр Константинович Глазунов. Жизнь и творчество / М. Ганина. – Л. : Гос. муз. издат, 1961. – 390 с.
4. Глазунов А. Исследования, материалы, публикации, письма. – Т. 2 / А. Глазунов. – Л. : Музыка, 1960. – 570 с.
5. Глазунов А. Музыкальное наследие. – Т. II / А. Глазунов. – Л. : Музгиз, 1960. – 212 с.
6. Глазунов А. Письма, статьи, воспоминания / А. Глазунов. – М. : Музгиз, 1958. – 550 с.
7. Крупей М. Шляхи формування художньо-виразного мислення виконавця-саксофоніста / М. Крупей // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОДМА ім. А. В. Нежданової. Вип. 4, кн. 2. – Одеса, 2003. – С. 258–268.
8. Марценюк Т. П. Методика викладання гри на духових інструментах / Т. П. Марценюк. – Ч. I. – К., 2006.
9. Понькіна А. Нові виконавські прийоми гри в сонатах для саксофона 70–90-х років ХХ століття / А. Понькіна // Вісник Луганського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка : Педагогічні науки : [зб. наук. статей]. – Луганськ : Альма-матер, 2008. – № 4 (143). – С. 213–220.

УДК 78.01

О. Ю. МЕЛЬНИК

МИСТЕЦЬКА МУЗА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА (ДО 350-ЛІТТЯ МІСТА)

Головним аспектом дослідження художньо-мистецького потенціалу м. Івано-Франківська став творчий колектив – мистецьке об'єднання «Елегія» і віхи його біографії, напрями багатогранної діяльності, пріоритети творчих пошуків та перспективи росту в контексті першого десятиліття ХХІ ст.

Ключові слова: мистецьке об'єднання, академічний хор, симфонічний оркестр.

О. Ю. МЕЛЬНИК

ХУДОЖЕСТВЕННАЯ МУЗА ИВАНО-ФРАНКОВСКА (К 350-ЛЕТИЮ ГОРОДА)

Главным аспектом исследования художественно-творческого потенциала Ивано-Франковска стал творческий коллектив – художественное объединение «Элегия» и вехи его биографии, направления многогранной деятельности, приоритеты творческих поисков и перспективы роста в контексте первого десятилетия XXI ст.

Ключевые слова: художественное объединение, академический хор, симфонический оркестр.

O. U. MELNIK

ARTISTIC MUSE IVANO-FRANKIVSK (UP TO 350 YEARS OF CITY)

The main aspect of the study of art and artistic potential of Ivano-Frankivsk was the creative team – art of the «Elegy» and the milestones of his biography, directions multifaceted activities, priorities of creative research and prospects for growth in the context of the first decade of XXI century.

Key words: art association, choir and symphony orchestra.

Івано-Франківськ у прикарпатському регіоні – місто зі славними мистецько-культурними традиціями. Культурна парадигма – невід'ємний атрибут його духовного життя, важлива складова його суспільного організму. Вона додає, без сумніву, вагому частку до формування загального культурно-мистецького обличчя України. Цілком імовірно, що до цього спричиняється геополітичне положення Прикарпаття. Будучи в осередді культурологічного простору Європи, Прикарпаття, наче сполучний місток, єднає в собі західноєвропейські віяння й автентичне українське коріння, що тягнеться до культурних надбань і духовно-творчих шукань Центральної та Східної України.

У численних культурологічних, музично-критичних і теоретичних дослідженнях, дотичних тією чи іншою мірою до музичної україністики, часто фігурує Галичина й, зокрема, мистецька аура й художньо-музичний потенціал прикарпатського обласного центру – Івано-Франківська, міста з давніми традиціями, міста, якому виповнилося 350 років з дня заснування. Не останнє значення в цьому дискурсі мають огляд і загальна оцінка діяльності івано-франківських творчих колективів, які виразно й переконливо презентують мистецько-культурне обличчя прикарпатського краю. До «Станіславського феномена», який уособлений постатями унікальних у своїй неповторно-індивідуальній стилістиці письменників Ю. Андруховича, Ю. Іздрика, оригінальних майстрів пензля А. Звіжинського, Я. Яновського, Т. Яремака та інших, цілком природно долучаються місцеві музичні колективи, заслужено визнані як на теренах України, так і за її межами. Це передусім камерний оркестр «Harmonia mobile», муніципальний хор «Галицькі передзвони», Гуцульський ансамбль пісні і танцю обласної філармонії та багато інших. У цьому стислому, вимушено вибіркового переліку достойне місце займає мистецьке об'єднання «Елегія».

Концертна діяльність МО «Елегія» неодноразово ставала об'єктом активного рецензування та відображена в показових критично-аналітичних публікаціях вітчизняних науковців і відомих в Україні музикознавців: Л. Пархоменко, Л. Дичко, Г. Конькової, В. Кострижа, Н. Костюк, Д. Назарчук, Г. Плугатора, Н. Толошняк, Л. Анікієнко та ін. Схвальні відгуки на концерти колективу знаходимо і в зарубіжній пресі – польській, німецькій. Однак у цих матеріалах відсутнє комплексне представлення усіх сфер діяльності мистецького об'єднання «Елегія». Тому метою статті є спроба окреслити і дослідити віхи творчої біографії

колективу, напрями його багатогранної діяльності, пріоритети творчих пошуків і перспективи росту – у сучасному вимірі, у контексті першого десятиліття ХХІ ст.

Мистецьке об'єднання – таке почесне й фундаментально-класифікаційне означення присвоєне «Елегії» як концертно-виконавській одиниці, яка налічує близько сотні кваліфікованих музикантів. Більшість з них – студентська молодь віком від 17 до 30 років, яку в загальному складі МО доповнюють викладачі музичних закладів міста. Художніми керівниками об'єднання незмінно виступають Юрій та Любов Серганюки.

Від 2001 року мистецьке об'єднання «Елегія» є справжнім симбіозом різних виконавських колективів, творчих сил, артистичних резервів міста. Сьогодні творчий організм «Елегії» – один із найбільш масштабних, комплексних і водночас системно зорганізованих у Прикарпатському краї. Багатоликість «Елегії» як своєрідного мега-musikus аргументується таким чином: до її складу входять академічний мішаний хор, симфонічний і камерний оркестри, духовий квінтет, кілька квартетів (струнний, вокальний), у тому числі й квартет саксофоністів. Цілком природно, що виконавський склад цього складно-структурованого колективу доповнюють солісти-вокалісти та солісти-інструменталісти.

Такий «поліфонічний» арсенал виконавських сил «Елегії» імпонує потужністю звучання, здатністю втілювати величні вокально-симфонічні полотна, вражати колективно-наснаженою енергетикою музично-звукового дійства. Попри те слід відзначити і його «мобільність» та трансформативну сутність, традиційно притаманну колективному музикуванню «Елегії»: здатність виділяти зі свого макроорганізму окремі виконавські мікроколективи, ансамблі, а також повсякчас долучати до своїх концертних маніфестацій і сталого «ядра» свіжі артистичні таланти, віднайдені на обрях музичного життя Івано-Франківська.

Фундаментальною основою мистецького об'єднання став хор «Елегія». Музична громадськість міста визнає його в надрах МО справжнім «ветераном», з більш ніж 10-літнім стажем подвижницької роботи. Назва хору як символ первістка та ініціюючого імпульсу до утворення об'єднання, була збережена й надалі. Милозвучне його наймення було присвоєне згодом усій «надбудові» цього структурно багаторівневого мистецького утворення.

Історія цього колективу нині налічує більше ніж півтора десятиліття. Ситуація, що була спонукою до його виникнення, доволі прикметна. Пов'язана вона з державним екзаменом випускників 1993 року музично-педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Факультетський хор, що налічував 47 учасників-хористів, після складання іспиту одностайно зініціював утворення хору «Елегія», бажаючи продовжити його життя – уже не як студентського гурту, а як самостійного професійно-академічного колективу, що об'єднав щирих прихильників і пропагандистів вітчизняного хорового мистецтва¹.

У цьому відданому жесті з'єдналося різне: шана й любов до викладачів – керівників хору, почасти й ностальгія за студентськими роками та, головне, усвідомлення художньої і просвітницької сили хорового «слова», в якому так органічно бринить українська душа, музична струна прикарпатського краю.

Суттєвим фактором ентузіастичної інтенції молодих хористів, що покидали стіни рідної alma mater, було й патріотичне переконання, прагнення докласти власних зусиль до пропагування надбань національного хорового мистецтва не лише в місті, а й у регіоні та на обширі України.

Першим кроком до модифікації акапельного гурту молоді «Елегії» стала ідея хористів набути нового досвіду в роботі з оркестром. Приєднання симфонічного оркестру до хорової

---

¹ Уже через два місяці після шойно описаних подій розпочалися регулярні репетиції новоствореного молодіжного хору, інтенсивна підготовка різнопланової концертної програми. 25 серпня 1993 року стало днем народження хорової «Елегії», якій судилося згодом переконливо виправдати своє функціонування – спочатку як самостійного виконавською колективу, а згодом як базового підґрунтя мистецького об'єднання «Елегія».

капели виявилось вдалим експериментом. Ясна чистота й благородна гармонія акапельного співу збагатилися барвистою палітрою оркестрового супроводу, що природним чином зумовило й розширення репертуару колективу. У такому модифікованому вигляді «Елегія» існує вже понад десятиліття, маючи у своєму творчому доробку світлосяйні духовні композиції акапельного складу й монументально величні вокально-симфонічні фрески.

Біля джерел професійної майстерності й подальшого мистецького шліфування хору «Елегія» стояв і дотепер незмінно виступає провідний викладач Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, заслужений працівник культури України, доцент Юрій Серганюк. Творча особистість Ю. Серганюка, художнього керівника студентського хору, слугує для хористів взірцем органічного поєднання в одній особі талановитого педагога, чуйного музиканта, хорового диригента з неабияким творчим хистом і професіоналізмом, а також непересічної людини, що повсюдно випромінює доброзичливість, інтелігентну толерантність і одухотворений артистизм. Його постать, що імponує чутливій душі молодих музикантів, зіграла чи не вирішальну роль у прийнятті ними рішення присвятитися хоровій справі. Хор «Елегія» завдячує йому пізнанням шедеврів хорової класики, високо поцінуючи делікатно виважену, але водночас точно викресану, вправну й змістовну «режисуру» свого керівника-метра.

У процесі поступової кристалізації мистецького об'єднання «Елегія» визначну роль зіграла Любов Серганюк – кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри хорового диригування Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Творчий союз цих прикарпатських музикантів можна назвати мистецьким тандемом – з огляду на унікальну синхронізацію їхніх духовних і фізичних зусиль у справі плекання й вишколення «Елегії». Просвітницька й культуротворча місія подружжя Серганюків у багаторічній роботі з хором, оркестром, солістами, юними віртуозами заслуговує найвищого схвалення. Подиву варті їх наполегливість, винахідливі ініціативи, з якими вони торують шлях такого велетенського виконавського конгломерату, виступаючи повсякчас його ідейними натхненниками й наставниками. Окремого відзначення вимагають особливі якості творчої натури Любові Серганюк, яку небезпідставно називають «генератором ідей» і «вічним двигуном» колективу. Артистичне самовираження її як талановитого митця доволі багатогранне. Вона передусім – чудовий концертмейстер (піаністка за фахом), з чого власне й розпочиналося єднання її долі з хором «Елегія». Згодом розкривається нова грань обдарування Л. Серганюк – виступи за диригентським пультом: спочатку як керівника хору, а згодом і симфонічного диригента, що владно координує помахом диригентської палички багатоканальне звучання хору й оркестру. На її плечах лежить не лише виснажлива репетиційна робота, багатогодинні концертні виступи, а й організаційні та господарські функції, які по-своєму теж гарантують колективу його будучину, як і підтверджують шановане на Україні творче реноме МО «Елегія».

Гастрольні поїздки містами України, Польщі, Німеччини, де хор «Елегія» виступав не лише акапельно, а й у супроводі симфонічного оркестру, підтвердили ідею плідного єднання хорового вокалу з магією повнозвучного оркестрового акомпанементу. Пройшовши випробування часу, колектив утвердився в цій комплексно зведеній формі, ступаючи на новий щабель свого творчого становлення.

Новим рубежем в історії функціонування колективу стало присвоєння самодіяльному молодіжному академічному хорові «Елегія» звання народного хору (1997). Його він здобув за заслужену просвітницьку й концертну діяльність на честь п'ятирічного ювілею. Наступний виток творчої біографії «Елегії» пов'язаний із набуттям її широкоформатного вокально-оркестрового колективу офіційного статусу: 18 грудня 2001 року обласна рада Івано-Франківська виступила засновником мистецького об'єднання «Елегія» як комунального підприємства при обласній раді, узявши його під свою опіку й фінансування. Відтоді «Елегія» отримала додаткові шанси для розширення спектра своєї діяльності. До шерехи звітних та святково-віватних концертів, гастрольних турне, участі в музичних фестивалях, конкурсах додалися цикл радіопередач, запис аудіокасет, відеозаписів, концертних виступів. Вони можуть бути трактовані як своєрідна літописна фактографія колективу. Досить важливе значення в цьому ж плані мала публікація тематичної збірки з хорового репертуару «Елегії»,

яка вийшла з друку в США у м. Рочестер¹. Для заокеанської української діаспори це є доречний і щасливий привід прихилитися до джерел української музичної культури.

Репертуарна стратегія й доробок МО «Елегія» – своєрідна візитна картка колективу, як і вираження його ідейно-художньої платформи. Репертуарний фонд «Елегії» дійсно колосальний і багатогранний. Його характеризують, передусім дві головні магістралі творчих інтересів колективу – віддалені за часовою дистанцією вічна музична класика і, з другого боку, новітня музика, живий пульс сьогодення. Різні, з першого погляду, питомі частки світової музичної скарбниці споріднені втіленням високодуховних істин.

Відому сентенцію «музика не має кордонів» підтверджують обрані для репертуару «Елегії» композиції західноєвропейської, української та російської класики – усього понад сотню творів різного стильового спрямування й жанрового походження: меси, кантати, хорові цикли, сюїти, варіації, мініатюри, аранжування, обробки народних пісень. До переліку численних хорових творів слід додати й опрацьований «Елегією» велетенський пласт симфонічної, вокально-оркестрової та камерно-інструментальної музики. А це – кілька десятків симфоній, увертюр, концертів, оркестрових п'єс, квінтетів, квартетів та більш «дрібних» інструментальних ансамблів.

Високу музичну класику – поліфонічне бароко й віденський класицизм – у виконанні «Елегії» презентують інструментальні концерти Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя, А. Вівальді, Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена. Західноєвропейський романтизм XIX ст. – концерти Ф. Шопена, Ф. Мендельсона, К. М. Вебера, вокально-оркестрові композиції Ф. Шуберта, Й. Брамса. Російська композиторська школа представлена творами П. Чайковського, С. Танєєва. Серед численних репертуарних знахідок «Елегії» хотілося б відзначити рідко виконувані на Україні масштабний *Te Deum* Гайдна, Фантазію для фортепіано, оркестру й хору Бетховена, яка у творчості композитора є провісником знаменитої 9-ї симфонії. Поруч із широкоапробованими в концертній практиці взірцями української класичної спадщини (М. Лисенко, В. Вербицький, Д. Бортнянський, А. Ведель, О. Кошиць та ін.), свіжий струмінь у репертуарну панораму колективу вливає творче прочитання творів сучасних українських авторів.

Великою заслугою «Елегії» є намагання «воскресити» несправедливо забуті шедеври світової музичної класики. Так, до нового життя повертає «Елегія» вокально-симфонічні духовні твори композиторів XVIII–XIX ст.²

Яскравим зблиском у репертуарній мозаїці є оркестрові мініатюри австрійських композиторів Ф. Зуппе та Й. Штрауса, які вражають віртуозним і пікантно-запальним «віденсько-росинієвським» духом («Поет і селянин», «Марш», «Кайзервальс» тощо). Подібні розважальні інтермедійні «вставки», тактично впроваджені в масштабну панораму концертів, свідчать про спеціально сплановану режисуру естрадних виступів «Елегії»: філософські й психологічні одкровення вдало чергуються із живим і радісним прийняттям життя. У такому ж смисловому ракурсі – звернення оркестру до симфонічного XX ст. (Дж. Гершвін).

У широкому історико-стилістичному спектрі репертуару «Елегії» чи не найбільш вагому частку складають духовні твори композиторів різних епох, до чого спонукає багатовікова традиція хорового співу, зокрема в акапельній його площині.

Особливого відзначення потребують ініційовані «Елегією» прем'єрні виконання творів сучасних українських композиторів. Так, восени 1998 р. у виконанні колективу вперше на Україні прозвучала масштабна 8-частинна кантата для мішаного хору а капела «Вітражі і пейзажі» Геннадія Ляшенка (на слова І.-Б. Антонина). Художньо переконлива інтерпретація цього барвного й філософського твору спричинила визнання його кращим твором останніх

¹ Показовою щодо культурно-патріотичної і мистецької концепції МО «Елегія» є назва згаданої збірки – «Наша пісня, наша дума»: у хорове «слово» колектив вкладає своє бачення ролі української пісні в самоідентифікації і творчому самовираженні нації.

² До прикладу, справжнім відкриттям для слухачів стала виконавська інтерпретація «Елегією» «Die Allmacht» Ф. Шуберта і глибоко філософського та лірично насаженого твору «Пісні доли» представника епохи пізнього романтизму Й. Брамса.

років і відзначення здобутків композитора премією ім. М. Лисенка. У рамках фестивалю «Київ-Музик-Фест-98» хор відкрив музичному світові хорові партитури І. Польського, Я. Цегляра та М. Шука. Саме «Елегії» належить пріоритетне виконання фрагментів акапельної опери «Золотослов» Л. Дичко.

Сьогодні географія гастрольних маршрутів колективу широка й розмаїта – Схід і Захід, районні й обласні центри України, Польщі, Румунії, Угорщини та Німеччини. Свої концертні поїздки колектив «Елегії» трактує і як привід для професійного самовдосконалення та перевірки здобутих шаблів виконавської майстерності, і, головне, як своєрідну трибуну чи рупор – для пропаганди високих мистецьких ідеалів кращих здобутків національної і всесвітньої музичної культури.

Участь МО «Елегія» в різноманітних престижних конкурсах, форумах, фестивалях – ще одна творча іпостась колективу, здатного успішно конкурувати у своїй виконавській майстерності з кращими хоровими колективами України¹.

Колектив часто запрошується на авторитетні та знані у світі імпрези: VIII Міжнародний фестиваль «Музичні прем'єри сезону» (Київ, 1998), IX Міжнародний фестиваль «Київ-Музик-Фест» (Київ, 1998), Всесвітній форум «Ехро-Kultur-Forum», що відбувся в рамках мистецької програми Всесвітньої виставки «Експо-2000» в Ганновері (Німеччина, 2000).

Виступи Івано-франківського МО «Елегія» одержують схвальні відгуки на шпальтах місцевої й столичної преси. Свідченням цього є ряд дописів, видрукуваних в обласних та всеукраїнських часописах: «Анонс-Контракт», «Галичина», «Західний кур'єр», «Вперед», «Культура і життя» та ін.. З-поміж них відзначимо ті, що особливо прикметні за назвами, які виразно фокусують оцінний підхід: «Хорова муза України» [2], «Браво, Елегіє!» [3], «Художні відкриття в хоровій музиці» [7], «Давати музиці життя» [9], «Мистецький Олімп України» [1] тощо.

Ще одна грань різнобічної діяльності «Елегії» – її плідна співпраця з видатними музикантами сучасності, відомими виконавцями й композиторами. У сторінки творчої біографії колективу «вписані» постаті народних артистів України Лесі Дичко, Тараса Петриненка, Ніни Матвієнко, заслужених діячів мистецтв України Івана Карабиця, Віктора Кострижа, Володимира Матюхіна, Геннадія Ляшенка, Ольги Бенч-Шокало. «Золоті голоси» України Н.Матвієнко, Т.Петриненко вплітали свій неповторний голос у суголосся спільного музикування з хором та оркестром «Елегії». У виконанні колективу неодноразово звучали на сценах України й зарубіжжя музичні твори наших київських композиторів Лесі Дичко, Геннадія Ляшенка, Михайла Шука, Якова Цегляра, а також представника харківської композиторської школи Іллі Польського.

Визначної подією в літописі «Елегії» стала активна її участь у проведенні авторського вечора видатного композитора наших днів Лесі Дичко – лауреата Національної премії України імені Т. Шевченка, народної артистки України, кавалера орденів Володимира Великого та княгині Ольги. Вечір відбувся 25 квітня 2002 року в концертному залі ДМШ №1 Івано-Франківська. Під орудою художнього керівника Ю. Серганюка хор «Елегія» виконав яскраво самобутні композиції видатного майстра хорової музики: «Замок Шамбор» із циклу «Французькі фрески», «Плач» із III розділу хорової акапельної опери «Золотослов», фрагменти з Урочистої літургії. Ефектною окрасою концертного виступу хору стало виконання кантати «Червона калина» для солістів, хору й ударних (на тексти стародавніх українських пісень XIV–XVII ст.), а також «Духовної музики» для сопрано соло з камерним оркестром, сольну партію в якому чудово вела активна сподвижниця Л. Дичко, народна артистка України Ніна Матвієнко².

¹ 1992, 1994 – Всеукраїнські конкурси хорових колективів імені Д. Січинського; 1995 – Міжнародний конкурс імені М.Недзведського в Польщі (Хелм); 1997 – Всеукраїнський конкурс імені М. Леонтовича (Київ); 1999 – I Міжнародний фестиваль-конкурс камерних хорових колективів Ялта-99 «Вікторія» (нагорода – диплом лауреата I ступеня) тощо.

² У контексті творчих контактів «Елегії» з музикантами сучасності варто відзначити спільні її концерти з виконавською елітою самого Івано-Франківська. Підтвердженням цього є особливо колоритні за темброво-інструментальною барвою виступи бандуристки Віолетти Дутчак та акордеоніста

Продовженням просвітницької акції «Елегії» є постійна її увага до творчого доробку професійних композиторів Прикарпаття. Слід відзначити, зокрема, багаторічну й плідну співпрацю «Елегії» з членом обласного відділу НСК України Віталієм Маником. У музичних композиціях нашого земляка «Елегію» приваблюють духовна складова його творчих шукань, а також новаторська й семантично наповнена стилістика музичної мови. Хор і оркестр «Елегії» здійснює озвучення партитури духовного твору В.Маника – «Introitus», його Сюїти з балету «Капрічос» (за мотивами графіки іспанського художника Франциско Гойї), «П'єси» для духових, ударних і фортепіано (у виконанні квартету саксофоністів «Джаз-Класік»). Широкого визнання в публіки набула й неодноразово виконувана «Елегією» епіко-лірична оркестрово-хорова поема В.Маника «Наш край»¹.

Спеціальної уваги заслуговує такий напрям діяльності МО «Елегія», як пошук і підтримка юних виконавських талантів – серед дітей, учнів музичних студій, студентів музичного училища обласного центру. У цьому плані об'єднання «Елегія» – унікальний суб'єкт загальної просвітницько-виховної програми в мистецько-культурному річищі міста Івано-Франківськ. Цей напрям роботи керівників та учасників об'єднання особливим чином виділяє його з-поміж інших виконавських колективів міста й області: виявлення та школа гартування талановитої молоді є для «Елегії» – попри концертно-популяризаторську домінанту – чи не головним пріоритетом. Здійснюється цей корисний для піднесення іміджу фаху музиканта захід у такий спосіб: педагоги шкіл, викладачі музичного училища та інституту мистецтв «делегують» своїх кращих вихованців в оркестр «Елегії», з яким діти проводять репетиції і виступають згодом у «повнометражній» концертній програмі. Естрадне випробування юні обдарування проходять успішно, нічим не поступаючись дорослим, досвідченим виконавцям. Слухання гри юного соліста-віртуоза в супроводі оркестру – завжди велика приємність, а деколи й несподіване відкриття для філармонійної аудиторії. До естетичного задоволення слухачів долучається й почуття, що межує з патріотичним піднесенням – за успіхи педагогів, що випестували таку обдаровану юнь, за добродійну акцію художнього керівника оркестру й животрепетну співпрацю оркестрантів і, зрештою, за творчий квіт нації. Як правило, вчасно «діагностований» «Елегією» талант – з проекцією на перспективний його ріст – виправдовується. З концертної естради – за участю оркестру «Елегії» – «вистартували» в подальше артистичне життя кларнетист Олег Мороз, який у 17-літньому віці вже став, пройшовши відповідний конкурс, оркестрантом Київської національної опери імені Т. Г. Шевченка (розпочинав свій навчальний шлях у класі викладача О. Мельника), піаністка Олеся Сальвицька (вихованка музичного училища, клас викладача О. Назаренко), що успішно завершує навчання в Німеччині, у Гамбурзькій вищій академії музики і театру. До переліку імен молодих виконавців додамо Ірину Сальвицьку (студентку Вищої музичної академії, м. Ростов, Німеччина), Лілію Прибильську, Христину Стефанюк, Олександра Пухова, Лілію

Владислава Князева. Обидва згадані музиканти – доценти Прикарпатського університету, спеціалісти високого класу у своїй фаховій галузі. В їхньому виконанні прозвучали справжні перлини сучасного інструменталізму: Трипільський концерт для бандури з оркестром П. Олійника, «Пам'яті П'яцоллі» Володимира Зубицького. Доречним буде відзначити, що озвучення цих композицій сприяє популяризації творчості сучасних українських авторів, ознайомлення з якою широкого кола слухачів є надзвичайно актуальним.

¹ Співпраця «Елегії» з музикантами сучасності не обмежується географічними рамками рідного Прикарпаття чи навіть України. У колі її професійних інтересів – творчі контакти з митцями зарубіжжя. Так, уже з 1996 року колектив співпрацює з Гамбурзькою консерваторією (Німеччина), професорами Г. Крьолем, Ф. Вебером. З ними колектив «Елегії» об'єднує співтворство в плануванні та реалізації цікавих творчих проектів. Окрім того, професор Крьоль співпрацював з оркестром «Елегії» і як диригент, виражаючи при цьому задоволення від спілкування з духовною аурою українських музикантів. До речі, за диригентським пультом оркестру «Елегії» неодноразово стояли й інші диригенти – заслужений діяч мистецтв України Віктор Костриж і наш земляк, відомий у Прикарпатті музикант-симфоніст Андрій Дейчаківський.

Бережну, Ярослава Курільця й Віру Симчич, які успішно проходять або й уже блискуче пройшли шаблі навчання в музичних вузах України та зарубіжжя¹.

І на довершення про головне й, безумовно, показове: наші місцеві «зірочки», що вперше випробували свій артистичний лет під егідою МО «Елегія», неодноразово повертаються – з інших країн, міст і музичних академій – до Івано-Франківська, користуючись можливістю знову пірнути в дивосвіт спільного музикування із симфонічним оркестром. «Елегія» й надалі відкрита до контактів із місцевими музично-освітніми закладами, пропонуючи свою співпрацю як плацдарм для злету юних віртуозів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болгов В. Мистецький Олімп України / В. Болгов // Українська академія геральдики, товарного знаку та логотипу. – К., 2006. – С. 144–145.
2. Конькова Г. Хорова муза України / Г. Конькова // Культура і життя. – 1998. – 28 жовтня.
3. Костриж В. Bravo «Елегія»! / В. Костриж // Культура і життя. – 2000. – 25 листопада.
4. Костюк Н. Українське музичне мистецтво на «ЕХРО-2000» / Н. Костюк. – К. : Український форум, 2000. – С. 6.
5. Назарчук Д. В дивосвіті музики і муз / Д. Назарчук // Галичина. – 2002. – 19 грудня.
6. Назарчук Д. Л. Серганюк: наші плани – це праця і ще раз праця / Д. Назарчук // Галичина. – 2000. – 10 жовтня.
7. Пархоменко Л. Художні відкриття в хоровій музиці / Л. Пархоменко // Хрещатик. – 1998. – С. 6.
8. Пługатор Г. «Елегія» і творчий тандем Серганюків / Г. Пługатор // Культура і життя. – 2003. – С. 7.
9. Стефурак Н. Давати музиці життя / Н. Стефурак // Галичина. – 2000. – 11 листопада.
10. Толошняк Н. «Елегія» – це шляхетна манера співу і бездоганне інтонування / Н. Толошняк // Галичина. – 1999. – 18 вересня.
11. Хто є хто на Івано-Франківщині // Довідково-біографічне видання. – К. : Українська академія геральдики, товарного знаку та логотипу. – 2003. – С. 176.
12. Premiere im Westen. – Iork : Altlandes Zeitung. – 1996. – S. 2–3.
13. Sangerschar aus der Ukraina offnete die Herzen // Allgemeine Zeitung. – 1996. – 10 october.
14. Ukrainische und rassische Musik // Golfauer Zeitung. – 2000. – S. 2.

УДК 78.082.2

М. М. РУДИК

ЕСКІЗИ ДО ОГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОЇ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТ.: ЦИКЛИ П'ЕС, СОНАТИ

Нові композиторські техніки, увійшовши в простір українського музичного мислення, спричинили рефлексію не тільки над стилістикою, а й над семантичним підґрунтям багатьох

---

¹ Досить перелічити бодай вибірково музичні твори, які були озвучені в стінах обласної філармонії та на інших концертних сценах міста молодими музикантами, щоби оцінити серйозність, хвилюючу емоційність і віртуозну оснащеність їх виконання. Це – проникливо ліричний і динамічно окрилений до мажорний Клавірний концерт В. А. Моцарта, блискучий Кларнетовий концерт К. Курпінського, поетично натхненний Перший концерт Ф. Шопена, драматичний Третій фортепіанний концерт Бетховена, знамениті Скрипковий концерт Ф. Мендельсона і Другий фортепіанний концерт С. Рахманінова. їх доповнюють зосереджено наспівна «Канцона» С. Танєєва й розкішно технічна та напрочуд тонізуюча «Рапсодія у стилі блюз» Дж. Гершвіна.